

Vattendomstolen beslutade följande

D O M

Meddelad å vattendomstolens kansli i Vänersborg den 17 november 1930.

Tillstånd

Hinder mot bifall till ansökningsen om tillstånd att för bättre utnyttjande av det vid Hälltorpssjöns utlopp belägna Risheds vattenfall och med bibehållande av befintliga dammar reglera vattnets avrinning från Stora Sandsjön, Mållsjön, Stora och Lilla Björsjön samt Hällsjön möter icke i anledning av bestämmelserna i 2 kap. 3 § 1 stycket vattenlagen eller på annan grund; med stöd härav och med hänsyn till vad i målet förekommit prövar vattendomstolen lagligt, på sätt närmare framgår av vad nedan i domen anföres ej mindre med bifall till ansökningsen tillåta sökanden att för verkställande av regleringarna med föreslagna högsta dämningssgränser bibehålla befintliga dammanläggningar i huvudsaklig överensstämmelse med de vid ansökningsen fogade ritningar, som tillhöra Aktiebolaget vattenbyggnadsbyråns den 1 april 1927 upprättade utredning, än även för dessa tillstånd fastställa villkor och andra bestämmelser.

C. Regleringen av Stora och Lilla Björsjön.

Jämlikt det meddelade tillståndet äger sökanden, med iakttagan-

Björsjö-
arnas
regleri

de av här nedan vid mom. 1/ - 6/ stadgade bestämmelser, ~~reglera vatt-~~

reglera vattnets avrinning från Stora och Lilla Björsjön med högsta dämmningsgränser å höjden + 8,53 meter, eller således ej högre än förut, ävensom för detta ändamål bibehålla nuvarande å 1/4 mantal Dansered¹ Nordgården 1¹ och 5/16 mantal Dansered Mellomgården 2² belägna dammbyggnad av sten och jord, byggd med krönet, å jordvallen, 2,5 meter brett, lägst å höjden + 9,19 meter och högst å höjden + 9,36 meter samt inrättad med

a) utskov med tröskel å höjden + 6,00 meter, fri bredd av 0,60 meter och fri höjd av 0,8 meter, förstängbart med en lucka, och

b) skibord med fri längd av 4,5 meter och med krönet högst å höjden + 8,55 meter.

För tillståndet gälla följande villkor och andra bestämmelser:

Jämförelse-
plan och
fixpunkt.

1/ Alla höjdlägestal hänföra sig till ett horisontalplan, beläget 10,00 meter under ett i berg å högra stranden 7,85 meter från skibordets vänstra kant inhugget ringformigt märke, vilket skall utgöra fixpunkt och vid vilket skola genom sökandens försorg inhuggas bokstäverna V.D. och årtalet 1930. I förhållande till nämnda jämförelseplan ligger toppen av en å sagda strand i

berg 10,2 meter uppströms fixpunkten och 6,8 meter från dammens
uppströmskant inborrad järnsprint, som med 0,10 meter överskjuter
bergytan, å höjden + 9,0 meter.

2/ När vid dämning vattenståndet vill överstiga höjden + 8,53 Vattenhus-
meter skall, så snart ske kan, dammens lucka uppdragas i den mån hållningen.
så erfordras för att nämnda dämningegräns icke skall överskridas.

Dämningegränsen skall finnas tydligt utmärkt å den vid dammen
uppsatta vattenståndsskalan, varjämte i berg, där den vid mom. 1/
omförmälda järnsprinten inborrats, skall anbringas en horisontalt
utskjutande koppardubb med underkanten å höjden + 8,53 meter.

Sjöarna må tappas så lågt ske kan med hänsyn till utskovs-
tröskelns höjdläge + 6,00 meter.

Där annat icke följer av vad sålunda samt nedan vid mom. 3/
stadgas ävensom vid avd. G med hänsyn till nedströms liggande vat-
tenverk föreskrives må sökanden efter behag innehålla och utsläppa
attnet.

3/ Jämlikt 2 kap. 8 § vattenlagen är sökanden skyldig att
inom utgången av det kalenderår, varunder denna dom vad Björ-

sjöarna angår vinner laga kraft, till Kungl. Statskontoret inbetala

Fiskets
betryggan-
de och
befrämjande.

D. Regleringen av Hållsjön.

Sökanden äger på grund av det meddelade tillståndet med Hållsjöns reglering.

iakttagande av här nedan vid mom. 7/ - 14/ stadgade bestämmel-

ser reglera vattnets avrinning från Hållsjön med högsta däm-

ningsgränsen å höjden + 9,25 meter, utgörande 0,30 meter högre

än förut avtalats, samt för detta ändamål bibehålla nu å 1/16

mantal Sjötorpet nr 1 och utjorden Högarås nr 1 befintliga,

40-50 meter långa damm av jord och sten, byggd med krönet, 2,50

meter brett, lägst å höjden + 9,55 meter och högst å höjden

+ 9,77 meter samt försett med:

a) utskov med tröskel å höjden + 7,16 meter, fri bredd och

fri höjd av minst 0,55 meter samt

b) skibord med fri längd av 0,70 meter och höjdläge å högst

höjden + 9,25 meter.

För tillståndet gälla följande villkor och andra bestämmel-

ser:

7/ Alla höjdlägestal hänföra sig till ett horisontalplan,

Jämförelse-
plan och
fixpunkt.

beläget 10,00 meter under ett i berg å högra stranden, omkring

3 meter från skibordets vänstra kant, i dammens längdriktning räk-

nat, inhugget ringformigt märke, vilket skall utgöra fixpunkt och vid vilket skola genom sökandens försorg inhuggas bokstäverna V.D. och årtalet 1930.

attenhus-
ällningen.

8/ När vid dämning vattenståndet vill överstiga höjden + 9,25 meter skall, så snart ske kan, dammens lucka uppdragas i den mån så erfordras för att nämnda dänningsgräns icke skall överskridas.

Dänningsgränsen skall finnas tydligt utmärkt å den vid dammen anbragta vattenståndsskalan, varjämte till utmärkande av samma höjd skall i berg i närheten av fixpunkten horisontalt inborras en koppardubb med underkanten å höjden + 9,25 meter.

Sjön må tappas så lågt ske kan med hänsyn till utskovströskelens höjdläge + 7,16 meter.

Där annat icke följer av vad sålunda samt nedan vid mom. 9/ stadgas ävensom nedan vid avd. G föreskrives må sökanden efter behag innehålla och utsläppa vattnet.

fiskets be-
tryggande
och be-
främjande.

9/ Vidkommande fiskets betryggande och befrämjande gäller vad ovan vid C under mom. 3/ stadgats, med den ändring att det belopp, som skall inom det kalenderår, under vilket domen beträffande Hållsjön vinner laga kraft, till Kungl. Statskontoret

mälda fordringsägares säkerhet, skola beloppen icke nedsättas hos Kungl. Maj:ts Befallningshavande utan åligger det sökanden att genast gälda beloppen till vederbörande fastighetsägare.

E. Regleringen av Mällsjön.

Mällsjöns
reglering.

Vidkommande Mällsjön är sökanden berättigad att, under iakttagande av de här nedan vid mom. 15/ - 21/ stadgade bestämmelser reglera vattnets avrinning med högsta dämmningsgränsen såsom förut avtalats å höjden + 9,58 meter och för detta ändamål bibehålla den nu å lägenheten Relsbo 1⁴, Nödinge socken belägna, cirka 70 meter långa dammen av jord och sten, uppförd med krönet, 5,50 meter brett, lägst å höjden + 10,19 meter och högst å höjden + 10,46 meter samt inrättad med:

a) utskov med tröskel å höjden + 6,40 meter fri bredd av 0,60 meter och fri höjd av 1,10 meter,

b) skibord, 11,65 meter långt, högst å höjden + 9,58 meter.

För tillståndet gälla följande villkor och andra bestämmelser:

mförelse-
an och fix-
nkt.

15/ Alla höjdlägestal hänföra sig till ett horisontalplan, beläget 10,00 meter under ett i berg å högra stranden 6,5 meter

nedströms dammens skibord inhugget ringformigt märke, vilket fastställes såsom fixpunkt och vid vilket skola genom sökandens försorg inhuggas bokstäverna V.D. och årtalet 1930. I förhållande till nämnda jämförelseplan ligger överkanten av en i nyssnämnda berg nära fixpunkten vertikalt inborrad dubb å höjden + 9,62 meter.

16/ När vid dämning vattenståndet vill överstiga höjden + 9,58 meter, skall, så snart ske kan, dammens lucka dragas i den mån så erfordras för att nämnda dämningens gränser icke skall överskridas.

Vatten
hållni

Dämningens gränser skall finnas tydligt utmärkt å den vid dammen uppsatta vattenståndsskalan, varjämte under nyssnämnda dubb skall i berget inhuggas en minst 0,10 meter lång skåra med underkanten å höjden + 9,58 meter.

Sjön må tappas så lågt ske kan med hänsyn till utskovströskelns höjdläge + 6,40 meter.

Där annat icke följer av vad sålunda samt nedan vid mom. 17/ stadgas ävensom vid avd. G föreskrives må sökanden efter behag innehålla och utsläppa vattnet.

17/ Vidkommande fiskets betryggande och befrämjande gäller vad ovan vid C under mom. 3/ stadgats, med den ändring att det

Fiskets be-
tryggande
och befräm-
jande.

belopp, som skall inom det kalenderår, under vilket domen beträffan-

ran eller jämlikt 11 kap. 2 § Jordabalken kan i ägarens hand häfta för ogulden köpeskillning, gäldas medelst nedsättning hos Kungl. Maj:ts Befallningshavande i Älvsborgs län, som med nedsatta beloppet förfar enligt bestämmelserna i 9 kap. 68 - 70 §§ vattenlagen.

G. Av sjöregleringarna berörda kraftverk.

Vidkommande av sjöregleringarna berörda kraftverken i Mällsjö-
bäcken vid Lindåsen, Snäckebacken och Hälltorp, det sistnämnda be-
läget nedströms bäckens sammanflöde med avloppet från Sandsjön, skall
utgå från att regleringarna icke skall lända till men för nämnda
kraftverk samt att dessa icke äro berättigade till större vatten-
mängd än som kan antagas, under förutsättning att regleringarna
icke tillämpas, vad angår Hälltorps kraftverk framrinna därstädes
och vad angår de två andra kraftverken framrinna vid Lindåsens
kraftverk. Vad dessa vattenmängder beträffar, har vattendomstolen
funnit, att normala vattenmängden under juni, juli och augusti icke
kan sättas lägre än till 3 sekundliter per kvadratkilometer, mot-
svarande vid Lindåsen 54 sekundliter och vid Hälltorps kraftverk
75 sekundliter ävensom att vattenmängden under året i övrigt icke
kan beräknas lägre än till 6,5 sekundliter per kvadratkilometer,
motsvarande vid Lindåsens kraftverk 117 sekundliter och vid Häll-
torps kraftverk 163 sekundliter.

Nedströms
liggande
kraftverk.

På grund av vad sålunda anförts åligger det sökanden att,
såvitt möjligt:

a) under juni, juli och augusti sköta regleringarna så
att vid Lindåsens kraftverk framrinna minst 54 sekundliter
och vid Hälltorps kraftverk framrinna minst 75 sekundliter och

b) under året i övrigt sköta regleringarna så att där-
under framrinna vid Lindåsens kraftverk minst 117 sekundliter
och vid Hälltorps kraftverk minst 163 sekundliter.

Så snart vattentillgången i sjöarna icke är tillräckligt
stor för erhållande av nämnda vattenmängder, åligger det sö-
kanden hålla dammarnas luckor fullt uppdragna.

Sökanden förpliktas att före 1932 års utgång i vatten-
draget uppströms Lindåsen i sektion, som icke påverkas av däm-
ning vid Lindåsen, uppsätta och hålla en vattenståndsskala,
varå med tydliga märken angivits, vid vilka vattenstånd vatten-
mängderna 54 sekundliter och 117 sekundliter därstädes fram-
rinna.

Om besiktning härav stadgas nedan vid H.